

Projekt

z dnia 23 lutego 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR LV/.../2024
RADY GMINY NOWE MIASTO LUBAWSKIE**

z dnia 29 lutego 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.) Rada Gminy Nowe Miasto Lubawskie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowe Miasto Lubawskie na lata 2024 – 2026, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowe Miasto Lubawskie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Zbigniew Wiśniewski

*Załącznik
do Uchwały Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie
z dnia 29 lutego 2024 r.*

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE
NOWE MIASTO LUBAWSKIE
na lata 2024 - 2026**

I. Wstęp

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją Gminnego Programu Wspierania Rodziny 2020-2023 w Gminie Nowe Miasto Lubawskie.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Rodzina jest pierwszym i bardzo znaczącym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć (lęku, obaw, zadowolenia, gniewu) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wychowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny związany z niewydolnością wychowawczą, zanikaniem poczucia bezpieczeństwa, narastaniem konfliktów powoduje wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując przy tym siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest podjęcie działań interdyscyplinarnych, tj.:

- a) diagnoza sytuacji rodziny i jej najbliższego otoczenia,
- b) analiza przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich występowaniem,
- c) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- d) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- e) dążenie do integracji i reintegracji rodziny,
- f) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich

działania powinny się opierać na zasadach wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Realizacja Programu będzie się odbywać za zgodą rodziny oraz jej aktywnym udziałem przy wykorzystaniu jej zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

II. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.),
3. Ustawa dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 165 ze zmianami),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 172),
6. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2023 r., poz. 810),
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., poz. 571),

III. Diagnoza społeczna

1. Gmina Nowe Miasto Lubawskie położona jest w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Jest jedną z 5 gmin wchodzących w skład powiatu nowomiejskiego. Gmina wiejska Nowe Miasto Lubawskie stanowi 20 % powierzchni powiatu nowomiejskiego, zajmuje powierzchnię 138,47 km², w tym:
 - a) użytki rolne – 69% (9565 ha),
 - b) lasy – 17% (2301,8 ha),
 - c) wody – 5% (692 ha)
2. Gmina Nowe Miasto Lubawskie swoim działaniem obejmuje obszary wiejskie. W skład Gminy Nowe Miasto Lubawskie wchodzi sołectwa: Bagno, Bratian, Chrośle, Gryżliny, Gwiżdżiny, Jamielnik, Kaczek, Lekarty, Mszanowo, Nawra, Nowy Dwór Bratiański, Pacółtowo, Pustki, Radomno, Skarlin, Tylice. Siedziba Gminy znajduje się w Mszanowie. Gmina Nowe Miasto Lubawskie jest gminą rolniczą, położoną na Pojezierzu Brodnickim, Garbie Lubawskim oraz w dolinie Drwęcy, posiadającą liczne walory przyrodnicze i krajobrazowe, sprzyjająca rozwojowi turystyki, w tym agroturystyki.
3. Ludność gminy wynosi ogółem **8.431 osób** (wg danych GUS na dzień 30.06.2023 r.), z czego 51,14 % stanowią kobiety, a 48,86 % mężczyźni.

Liczba i płeć mieszkańców Gminy Nowe Miasto Lubawskie					
	2019	2020	2021	2022	2023 – 30.06
Liczba mieszkańców	8245	8380	8389	8420	8431
Kobiety	4067	4101	4096	4110	4120
Mężczyźni	4178	4279	4293	4310	4311

Źródło: GUS, 30.06.2023 r.

Analizując powyższe dane można zauważyć tendencję rosnącą dotyczącą ogólnej liczby mieszkańców naszej gminy. W ogólnej liczbie ludności gminy większość stanowili mężczyźni.

4. **Rodzina dysfunkcyjna** jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia. O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy m.in. w sytuacji w której:
- 1) jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu, narkotyków, hazardu,
 - 2) występuje problem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
 - 3) jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
 - 4) jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna),
 - 5) występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi,
 - 6) występują negatywne zachowania ze strony członka rodziny (w tym również dziecka) w stosunku do innego członka rodziny
5. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest ważną „instytucją” w systemie wychowawczym i spełnia następujące funkcje:
- 1) opiekuńczą (zapewnienie bytu materialnego, zdrowia);
 - 2) emocjonalną (zaspokojenie potrzeby bliskości kontaktów, serdeczności, kształtowanie cech charakteru i umiejętności współżycia społecznego);
 - 3) kształcącą (rozwijanie zainteresowań, kształcenie umiejętności i nawyków pracy);
 - 4) aktywizacji twórczej (rozbudzenie zainteresowań, pobudzanie do samokształcenia i samodoskonalenia się).

6. Dla prawidłowego rozwoju dziecka nie wystarczy tylko zapewnienie opieki czysto materialnej, należy stworzyć mu poczucie przynależności do kogoś, dać oparcie, a przede wszystkim należy obdarzyć dziecko miłością i zainteresowaniem. Rozwój cywilizacji, ciągły pośpiech, wszechobecne media społecznościowe powodują degradację rodziny i jej najistotniejszych wartości. Obserwuje się zerwanie więzi, nieumiejętność rozmowy i rozwiązywania konfliktów, jak i również ztraca się umiejętność przeciwstawiania się nawet najmniejszym trudnościom. Dużą rolę odgrywa wszechobecny konsumpcjonizm. Pracownicy socjalni jak i również asystent rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie na rzecz takich rodzin podejmuje następujące działania:

- 1) prowadzi pracę socjalną z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania;
- 2) udziela rodzinom przewyciężającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcia w postaci asystenta rodziny;
- 3) udziela pomocy finansowej;
- 4) organizuje dożywianie;
- 5) podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkcjom rodziny i patologiom społecznym;
- 6) wspiera, realizuje programy profilaktyczne na terenie szkół.

7. Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie odzwierciedla poniższa tabela.

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2021	2022	2023
ubóstwo	118	58	68
Potrzeba ochrony macierzyństwa	72	60	53
w tym: wielodzietność	38	31	39
bezrobocie	93	119	104
niepełnosprawność	160	115	115
długotrwała lub ciężka choroba	79	55	101
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	23	26	48
Przemoc w rodzinie	32	32	38
Alkoholizm	38	31	49

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPiPS-03

Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach pracy socjalnej						
Wyszczególnienie	2021	2022	2023			
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Liczba osób/rodzin objętych pracą socjalną	572	1394	422	1213	395	993
Liczba osób/rodzin objętych tylko pracą socjalną	361	819	225	668	200	450
liczba osób/ rodzin objętych pracą socjalną i inną formą wsparcia	211	575	197	545	195	543
Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach świadczeń						
Świadczenia pieniężne	179	493	171	485	164	463
Świadczenia niepieniężne	97	377	100	390	95	367
Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach rodzaju zadań						
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych gminie (specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi)	1	4	1	4	1	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych gminy (zasitek stały, zasitek okresowy, zasitek celowy)	210	571	196	541	194	539

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPiPS-03

8. Analizując powyższe tabele widać, że na pierwsze miejsce przyczyn ubiegania się o wsparcie z ośrodka pomocy społecznej wysuwają się niepełnosprawność i długotrwała choroba. Można pokusić się o stwierdzenie, że jest to spowodowane starzeniem się społeczeństwa, co jest widoczne także wśród mieszkańców naszej gminy. Wskazane dysfunkcje takie jak: bezrobocie, alkoholizm, przemoc bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo –

wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy to najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci.

9. Istotną rolę w pracy Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie odgrywa praca socjalna czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód, prowadzona jest w oparciu o dokonanie przez pracownika socjalnego diagnozy sytuacji w rodzinie.

Poniższa tabela ukazuje liczbę osób objętych pracą socjalną oraz liczbę osób, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.

	2021	2022	2023
liczba osób objętych pracą socjalną	1394	1213	993
liczba osób, z którymi został zawarty kontrakt socjalny	1	1	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Gminy NML z/s w Mszanowie

10. Jednym z najistotniejszych czynników warunkujących właściwe funkcjonowanie dziecka w środowisku społecznym jest zdolność rodziców do prawidłowego reagowania w sytuacjach wychowawczych, uwzględniająca potrzeby dziecka przy wykorzystaniu wiedzy i w oparciu o system wartości i norm. Niezbędna jest świadomość celów wychowania i umiejętność działania wychowawczego. Znaczenie i rola rodziny w całości kształcie rozwoju dziecka jest ogromna, zaś umiejętności wychowawcze rodziców mają kluczowe znaczenie. Każde dziecko wymaga komunikowania uczuć oraz udzielania wsparcia stosownego do wieku i potrzeb indywidualnych. Prawidłową postawę rodzicielską cechuje akceptacja dziecka, współdziałanie z dzieckiem oraz uznanie praw dziecka.
11. Rodziców, których negatywne wzorce zachowań w sposób stały i dominujący wpływają na życie dziecka, cechują postawy rodzicielskie negatywne tj.: postawa odrzucająca, postawa unikająca, postawa nadmiernie wymagająca, postawa nadmiernie chroniąca.
12. Udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy do zadań obowiązkowych gminy. Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych działania podejmują asystent rodziny. Na dzień 31.12.2023 r. tut.

ośrodek zatrudniał 1 asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wskazać należy, że wśród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, zdarzają się również takie, gdzie negatywna postawa rodziców, brak chęci współpracy z asystentem oraz brak motywacji do podejmowania działań w celu poprawy sytuacji w rodzinie, uniemożliwiają realizację planu pomocy. Brak współpracy ze strony rodziców stanowi jedną z przesłanek zakończenia pracy asystenta w rodzinie.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, jak i również liczbę rodzin z którymi asystent zakończył współpracę w latach 2021- 2023.

	2021	2022	2023
Liczba zatrudnionych asystentów stan na 31 grudnia	2	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny – ogółem z tego:	13	13	15
zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem	3	5	8
Liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę – ogółem z tego:	3	5	7
ze względu na osiągnięcie celów	3	1	2
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0	0	0
względu na zmianę miejsca zamieszkania (poza teren Gminy Nowe Miasto Lubawskie)	0	3	5
inny powód	0	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Gminy NML z/s w Mszanowie

13. Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno-socjalnym, opiekuńczo-

wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań.

14. Asystent rodziny:

- 1) prowadzi treningi w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym planowanie budżetu domowego, trening przygotowywania posiłków,
- 2) towarzyszy klientom podczas załatwiania spraw urzędowych,
- 3) monitoruje stan zdrowia dzieci, realizację szczepień i badań, towarzyszy rodzicom podczas wizyt z dziećmi u lekarza,
- 4) monitoruje sytuację przedszkolną i szkolną dzieci oraz ich postępy w nauce,
- 5) modeluje sposoby spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi,
- 6) wspiera kobiety w ciąży - pomoc w przygotowaniu się na urodzenie dziecka, edukacja rodziców w zakresie pielęgnacji noworodków i małych dzieci,
- 7) motywuje osoby zmagające się z uzależnieniem do podjęcia terapii,
- 8) współpracuje z instytucjami odpowiedzialnymi za pieczę zastępczą, motywuje rodziców biologicznych do nawiązania kontaktu z tymi jednostkami,
- 9) opiniuje możliwości powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych,
- 10) motywuje do uczestnictwa w zajęciach podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców,
- 11) uczestniczy w rozprawach sądowych, pisze sprawozdania do sądu o podjętych działaniach i osiągniętych efektach w przypadku sądowego zobligowania rodziców do podjęcia współpracy z asystentami rodzin.

Typy rodzin z którymi współpracuje asystent rodziny	2021	2022	2023
Rodzice biologiczni zamieszkujący wraz z dziećmi	12	11	13
Rodzice biologiczni – dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	1	1	1
Rodzice biologiczni dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Gminy NML z/s w Mszanowie

15. W sytuacji braku współpracy ze strony rodziców z asystentem rodziny i widocznych rażących zaniedbaniach wobec dziecka, właściwe instytucje mają obowiązek interweniowania, w tym informowania sądu rodzinnego o trudnej sytuacji dzieci w rodzinie, a w przypadku występowania jakiegś formy krzywdzenia dziecka również obowiązek zawiadomienia prokuratury/policji.
16. W szeroko rozumianych oddziaływaniach na rzecz rodzin borykających się z różnego rodzaju dysfunkcjami nie sposób nie wspomnieć o roli kuratorów zawodowych i społecznych Sądu Rejonowego w Nowym Mieście Lubawskim. W swojej pracy realizują oni zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizującym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. W trakcie realizacji orzeczeń ściśle współpracują z asystentem rodziny zatrudnionym w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie.
17. Istotną pomocą dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy była pomoc przyznawana przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie w ramach wieloletniego programu Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania. Program przewidywał przyznawanie zasiłku celowego na zakup posiłku oraz żywności, a także realizację pomocy w formie zakupu bezpłatnych posiłków.

Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy w ramach wieloletniego programu Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania			
Rodzaj pomocy	2021	2022	2023
świadczenie pieniężne w postaci zasiłku celowego	140	127	121
posiłek	137	160	149

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Gminy NML z/s w Mszanowie

W 2023 r. realizowano założenia Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (dalej: PO PŻ) 2014–2020, Podprogram 2021 Plus, w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Celem głównym Programu jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach w ramach środków towarzyszących. Realizacja programu to dodatkowe zadanie wykonywane przez pracowników tut. ośrodka. Koordynacją zajmowali się pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie w ramach podstawowych zakresów zadań. Dystrybucja artykułów spożywczych odbyła się w sierpniu 2023 roku, paczka dla 1 osoby obejmowała produkty żywnościowe w ilości ok. 15,5 kg.

18. W strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie wyodrębniony jest Dział Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, Świadczenia Wychowawczego oraz innych dodatków który zajmuje się realizacją ustaw: o świadczeniach rodzinnych; o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”; o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (od 01.06.2022r. realizatorem jest ZUS), dodatkiem osłonowym, dodatkiem gazowym. Uzyskiwane świadczenia są dużym wsparciem dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy.

19. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

- 1) Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, natomiast jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kwoty 764,00 zł.
- 2) Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:
 - a) 18. roku życia lub
 - b) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia, albo
 - c) 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.
- 3) Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:
 - a) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia;
 - b) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia
 - c) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia.

20. Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują z tytułu (przy spełnieniu wymogów ustawowych):

- 1) urodzenia dziecka – 1.000,00 zł jednorazowo;
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400,00 zł miesięcznie;
- 3) samotnego wychowywania dziecka:
 - a) 193,00 zł miesięcznie na jedno dziecko, jednak nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci,
 - b) 273,00 zł miesięcznie w przypadku dziecka niepełnosprawnego na 1 dziecko, nie więcej niż 546,00 zł miesięcznie na wszystkie dzieci;
- 4) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95,00 zł miesięcznie;
- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:
 - a) 90,00 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5. roku życia;
 - b) 110,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia;
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego - 100,00 zł jednorazowo;
- 7) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:

- a) 113,00 zł miesięcznie, jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła;
 - b) 69,00 zł miesięcznie, jeżeli dziecko dojeżdża z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła,
21. **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka** – przysługuje z tytułu urodzenia żywego dziecka, jeżeli dochód w przeliczeniu za osobę nie przekracza 1.922,00 zł, a kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10-go tygodnia ciąży do porodu w wysokości 1.000,00 zł jednorazowo.
22. **Zasiłek pielęgnacyjny** – przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.
- 1) Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:
 - a) niepełnosprawnemu dziecku;
 - b) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - c) osobie, która ukończyła 75 lat;
 - d) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia
 - 2) Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 215,84 zł miesięcznie.
23. **Specjalny zasiłek opiekuńczy** (po spełnieniu wymogów ustawowych) 620,00 zł miesięcznie.
24. **Świadczenie pielęgnacyjne** (po spełnieniu wymogów ustawowych) 2.988,00 zł miesięcznie.
25. **Świadczenie rodzicielskie** (po spełnieniu wymogów ustawowych) 1.000,00 zł miesięcznie.
26. **Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu** (po spełnieniu wymogów ustawowych) 4.000,00 zł jednorazowo.

Zestawienie świadczeń rodzinnych			
Rodzaj świadczeń	Liczba świadczeń		
	2021	2022	2023
zasiłek rodzinny	8427	7177	6274
dodatek z tytułu urodzenia dziecka	35	35	27
dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	234	221	133
dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	327	227	268
dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	546	501	481
dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1929	1732	1625
dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1032	687	681
dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania (internat)	98	106	127
dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania (dojazd)	1191	980	863
specjalny zasiłek opiekuńczy	247	139	81
Zasiłek dla opiekuna	174	77	21
świadczenie pielęgnacyjne	1066	1219	1217
świadczenie rodzicielskie	358	332	238
Jednorazowa zapomoga z tytułu rodzenia się dziecka	62	57	52
Za życiem	1	2	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Gminy NML z/s w Mszanowie

27. **Świadczenie wychowawcze** – celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Po spełnieniu wymogów ustawowych przysługuje ono w wysokości 800,00 zł miesięcznie na dziecko. Od 01.06.2022 r. realizatorem świadczenia wychowawczego jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jednakże Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie prowadzi (przy współpracy z Urzędem Wojewódzkim w Olsztynie) postępowania w sprawie ustalenia czy w przedmiotowej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

28. **Świadczenia z funduszu alimentacyjnego** – przysługują osobie uprawnionej do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna. Po spełnieniu wymogów ustawowych świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- 1) została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej
- 2) zawarła związek małżeński.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń		
	2021	2022	2023
Świadczenie wychowawcze	21 490	8 849	20
Fundusz alimentacyjny	797	711	709

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Gminy NML z/s w Mszanowie

29. Nieodzownym elementem działań podejmowanych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie są działania aktywizujące i integrujące społeczność lokalną, które wymuszają na osobach udzielających wsparcia indywidualnego podejścia do każdego przypadku, zerwania z szablonowym myśleniem i działaniem oraz całościowe postrzeganie sytuacji jednostki/grupy, która potrzebuje wsparcia.

Z dniem 1 stycznia 2017 r weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”- przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, np.: zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada także, że rodziny uprawnione mogą zostać objęte pomocą asystenta rodziny, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępna pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem jest: wsparcie i towarzyszenie emocjonalne, zapoznanie kobiety w ciąży i rodziny z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, opracowanie wspólnie z kobietą i rodziną

indywidualnego katalogu możliwego wsparcia, koordynacja poradnictwa i wsparcia dla kobiet i rodziny, występowanie do podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia (na żądanie i na podstawie pisemnego upoważnienia). Trudno jest jednoznacznie określić liczbę rodzin potrzebujących tego rodzaju wsparcia, niezbędne zasoby kadrowe i koszty realizacji zadania. Obecnie obserwujemy pojawienie się w rodzinach wielu problemów i trudności, które niejednokrotnie prowadzą do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych co na pewno przyczyni się do rozwijania kierunku różnych form pomocowych.

30. Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie przedszkole jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej i społecznej. Na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie funkcjonują Oddziały Przedszkolne działają w szkołach podstawowych z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie.

Poniższe tabele przedstawiają liczbę przedszkolaków i uczniów w poszczególnych placówkach oświatowych.

Placówka oświatowa	Liczba przedszkolaków		Liczba uczniów	
	2021/2022	2022/2023	2021/2022	2022/2023
Zespół Szkół w Bratianie	89	117	204	199
Szkoła Podstawowa w Gwiździnach	22	22	64	55
Szkoła Podstawowa w Jamielniku	44	46	141	150
Szkoła Podstawowa w Radomnie	16	16	82	80
Szkoła Podstawowa w Skarlinie	25	25	71	70
Społeczna Szkoła Podstawowa w Tylicach	45	54	106	96

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy NML

31. Edukację szkolną zapewniają szkoły podstawowe, które funkcjonują na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie.

Placówki oświatowe wspierają także rodziny w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Ich celem oprócz edukacji, która jest ich głównym i priorytetowym zadaniem jest także wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. To szkoła powinna wzmacniać i utrwalać pozytywne wartości, które przekazywane są w rodzinach. W placówkach oświatowych realizowanych jest szereg przedsięwzięć, które mają na celu pokazanie młodemu pokoleniu wartości jakimi powinni kierować się w życiu. Bardzo dużo mówi się o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków jak i również

neguje się zachowania przemocowe. Dużym wsparciem dla uczniów szkół z terenu naszej gminy, jak i ich rodziców jest pomoc materialna, do której zaliczamy:

32. Pomoc materialną o charakterze socjalnym na cele edukacyjne (stypendium socjalne)

- 1) Stypendium socjalne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.
- 2) Stypendium socjalne może być udzielane w formach:
 - a) całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;
 - b) pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników; całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania (uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz słuchacze kolegiów).
 - c) świadczenia pieniężnego.

Stypendium socjalne	Liczba dzieci		
	2021	2022	2023
Stypendium socjalne	108	87	90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Gminy NML z/s w Mszanowie

33. Jednym z przejawów dysfunkcyjności systemu rodzinnego jest występowanie przemocy. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie ze strony rodziców w bardzo negatywny sposób wpływa na kształtowanie się osobowości człowieka. W życiu dorosłym krzywdzonego dziecka mogą wystąpić próby samobójcze, depresje, zaburzenia osobowości, większa skłonność sięgania po alkohol, narkotyki. Ponadto osoby doświadczające przemocy w dzieciństwie, jako osoby dorosłe często powielają przemocowe zachowania rodziców wobec swoich dzieci. Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego

Działania podejmowane w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty w latach 2021 – 2023			
Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba NK A Formularz „Niebieska Karta-A” – wypełnia się w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka	22	36	33
Liczba NK B Formularz „Niebieska Karta-B” – po wypełnieniu formularza NK-A osobie doznającej przemocy domowej przekazuje się formularz NK-B Informację dla osoby doznającej przemocy domowej	16	6	2
Liczba NK C Formularz „Niebieska Karta-C” – w obecności osoby doznającej przemocy domowej dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z osobą doznającą przemocy domowej, opracowuje się indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań	22	32	33
Liczba NK D Formularz „Niebieska Karta-D” – w obecności osoby stosującej przemoc domową dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i dokonuje się ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji w celu zmiany postępowania	8	22	19
Wniosek do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	2	7	1
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	1	0	3
Liczba odebranych dzieci na podst. art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	0	0	0
Zakończenie procedury NK A – ustanie przemocy	28	14	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Nowe Miasto Lubawskie

Powyższe dane wykazały, że liczba wszczętych w 2022 roku NK A jest większa od liczby wszczętych NK A w 2021 roku, co może świadczyć o wzroście wiedzy oraz poziomu świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do sytuacji osób najstarszych i najbardziej zależnych, czyli małoletnich dotkniętych występowaniem przemocy w rodzinie.

34. Zdarzają się sytuacje, że pomimo szeroko rozumianej pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodziny zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Konwencja o prawach dziecka ratyfikowana przez Polskę w 1991 roku stanowi, że „Dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub, gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Taka opieka może oznaczać adopcję, polegać na umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub, gdy jest to niezbędne w odpowiedniej instytucji”. Powyższe prawo zapisane jest również w najwyższej rangi akcie normatywnym jakim jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, w której w art. 72 ust 2 zawarto „dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza może być sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej
- 2) instytucjonalnej.

Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka.

Instytucjonalna pieczka zastępcza to: placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo–terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dziecka w szeroko rozumianej pieczy zastępczej. Wydatki kształtują się na poziomie:

- a) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) 50% w trzecim roku i następnym latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci, które przebywają w pieczy zastępczej i tym samym Gmina Nowe Miasto Lubawskie została zobligowana do częściowego ponoszenia kosztów związanych z ich pobylem w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej					
2021		2022		2023	
Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo-wychowawcze
13	6	15	6	15	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Gminy NML z/s w Mszanowie

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina współfinansuje koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej. Zestawienie kosztów przedstawia poniższa tabela.

PIECZA ZASTĘPCZA – wysokość wydatków		
2021	2022	2023
79.850,69	170.347,22	316 641,52

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Gminy NML z/s w Mszanowie

Z powyższych analiz wynika, że problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie funkcjonowania tut. ośrodka jest widoczny. Dlatego tak bardzo istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będą miały na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu jak również będą zmierzały do jego systematycznego niwelowania. Udzielenie pomocy nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której powinien odbywać się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Należy dać im szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i szczęśliwe dzieciństwo.

35. Mówiąc o rodzinie musimy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. rodzin dysfunkcyjnych. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z nich jest Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która jest systemem zniżek dla rodzin wielodzietnych i przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania z katalogu ofert kulturalnych, rekreacyjnych, transportowych na terenie całego kraju. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Rodzice lub małżonkowie rodziców otrzymują kartę bezterminowo. Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- 1) w wieku do 18. roku życia,
 - 2) w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
 - 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,
- ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.*

Od 01 stycznia 2018r. Karta Dużej Rodziny jest dostępna w dwóch wersjach: tradycyjnej (tj. plastikowej) i elektronicznej (tj. na urządzeniach mobilnych).

Karta Dużej Rodziny			
Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba rodzin (narastająco)	398	511	617
Liczba osób ogółem(narastająco)	1489	1772	2046

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowe Miasto Lubawskie.

36. Dodatkowym wsparciem finansowym dla rodzin są **dotatki mieszkaniowe**, które przyczyniają się do obniżenia wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom posiadającym tytuł prawny do lokalu, w którym zamieszkują oraz osobom zajmującym lokal bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny. Przyznaje się go na okres 6 m-cy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy nie przekroczył w gospodarstwie jednoosobowym 40 % i w gospodarstwie wieloosobowym 30 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Dotatki Mieszkaniowe			
Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających z pomocy w postaci dodatku mieszkaniowego	19	15	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Gminy NML z/s w Mszanowie

37. Dużym zainteresowaniem społeczności lokalnej cieszą się przedsięwzięcia organizowane przez Gminne Centrum Kultury w Mszanowie i Gminne Biblioteki. Szereg pikników, koncertów, biesiad, spotkań z ciekawymi ludźmi daje możliwość wspólnego spędzania czasu z rodziną.
38. Środowisko rodzinne reprezentujące właściwe postawy rodzicielskie, budujące dobrą, przepojoną miłością, serdecznością oraz życzliwością atmosferę domu, w znacznym stopniu wpływa na kształtowanie pozytywnych zachowań u dziecka oraz na jego prawidłowy rozwój społeczny i psychiczny. Dziecko będące pełnoprawnym członkiem rodziny, która w pełni je akceptuje, podejmuje maksymalne starania, chętnie się uczy, rozwija swoje zainteresowania, staje się samodzielne i odpowiedzialne oraz zdolne do osiągnięcia dojrzałości emocjonalnej i psychicznej.

39. Atmosfera domowa ma największy wpływ na to, jak szczęśliwe, spokojne i odporne psychicznie jest dziecko, jak odnosi się ono do dorosłych, do swoich kolegów i innych dzieci, jak ocenia siebie i swoje zdolności, czy okazuje swoje uczucia, czy raczej jest zamknięte w sobie, jak reaguje na nowe sytuacje. Rodzice preferując właściwe postawy wobec dziecka, otaczają je troskliwą opieką, dostrzegają i zaspakajają jego potrzeby, co powoduje, że dziecko jest ufne wobec swoich rodziców, zwraca się do nich po pomoc i rady, jest zadowolone z własnej pracy i wysiłku, zdolne do współpracy z rówieśnikami oraz podejmowania zobowiązań. Ważne jest zatem rozwijanie gminnego systemu wspierania rodziny, zapewniającego rodzinom przeżywającym trudności możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy oraz podejmowanie działań prewencyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych mających na celu zwiększenie kompetencji opiekunów – wychowawczych rodziców, u których występuje problem z należytą realizacją tych funkcji.

IV. Analiza SWOT – wsparcie rodziny

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (*ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia*), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Nowe Miasto Lubawskie.

1) Mocne strony:

- a) znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- b) dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;
- c) zatrudnienie asystenta rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy;
- d) poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
- e) liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie
- f) działalność Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Nowe Miasto Lubawskie oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- g) obowiązujące strategie, programy, akty prawne.

2) Słabe strony:

- a) bezradność i niskie kwalifikacje opiekunów – wychowawców rodziców;
- b) niski poziom świadomego rodzicielstwa;
- c) brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów;
- d) wzrost liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży;
- e) niewystarczająca ilość lokali chronionych/ mieszkań socjalnych;
- f) ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej;

- g) niewystarczający zasób lekarzy psychiatrów dziecięcych;
- h) utrudniony dojazd do poszczególnych miejscowości
- i) niekorzystne prognozy demograficzne.

1) Szanse:

- a) wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców;
- b) wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia;
- c) aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych;
- d) możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań;
- e) dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami;
- f) możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie
- g) rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym

2) Zagrożenia:

- a) zanik więzi i tradycji rodzinnych;
- b) rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę);
- c) zaniedbania emocjonalne dziecka;
- d) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
- e) obniżanie się aspiracji życiowych;
- f) brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko;
- g) nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, narkotyki i inne środki odurzające;
- h) negatywne wzorce zachowań społecznych;
- i) wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży;
- j) wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży;
- k) rosnące zapotrzebowanie na udzielania wsparcia osobom starszym (zjawisko starzenia się społeczeństwa) i niepełnosprawnym;
- l) wypalenie zawodowe pracowników.

V. Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

„Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych”.

VI. Cele szczegółowe

1. Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo- wychowawczych.

3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny.
4. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

VII. Harmonogram realizacji Gminnego Programu wspierania rodziny na lata 2024 – 2026

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki
Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych				
1	Kierowanie asystenta rodziny do pracy z rodzinami, przygotowanie planu pracy, realizacja działań	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie, asystent rodziny	- utrzymanie liczby asystentów na poziomie 1 osoby - zmniejszenie liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny z 15 rodzin rocznie do 10 rodzin rocznie - zmniejszenie liczby dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny z 35 do 25 - utrzymanie liczby rodzin, w których zakończono współpracę z uwagi na realizację planu pracy i osiągnięcie zamierzonego celu na poziomie 1
2	Praca socjalna prowadzona z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie	- zmniejszenie liczby rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi objęta pracą socjalną rodziny z 15 rodzin rocznie do 10 rodzin rocznie
3	Wsparcie rodzicielstwa – realizacja programu dla rodzin (Karta Dużej Rodziny)	2024-2026	Urząd Gminy Nowe Miasto Lubawskie	- utrzymanie liczby rodzin/osób, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny na poziomie 100 rocznie
4	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie, Pracownicy socjalni, Kuratorzy	- zmniejszenie liczby rodzin objętych monitoringiem pracownika socjalnego z 15 rodzin rocznie do 10 rodzin rocznie
5	Monitoring sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie, Asystent rodziny	- utrzymanie liczby rodzin pozostających w monitoringu po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny na poziomie 1 rodziny rocznie
6	Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie	2024-2026	Sąd Rejonowy w NML, kuratorzy	- zmniejszenie liczby rodzin sądownie zobowiązanych do współpracy z

	oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej		zawodowi i społeczni, OPS Gminy NML z/s w Mszanowie, PCPR Placówki oświatowe	asystentem rodziny z 8 rodzin rocznie do 6 - utrzymanie liczby sporządzonych opinii o rodzinie biologicznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej na poziomie 2 rocznie
7	Zagwarantowanie osobom świadczącym wsparcie na rzecz rodzin warunków umożliwiających podnoszenie swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształceniach	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie, Podmioty realizujące szkolenia	- utrzymanie liczby szkoleń na poziomie 1 rocznie - utrzymanie liczby osób biorących udział w szkoleniach – 1 osoba rocznie
Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych				
8	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa przez terapeutę w Punkcie Konsultacyjnym	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie,	- utrzymanie liczby udzielonych porad/konsultacji na poziomie 5 rocznie
9	Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym. Wskazanie tym rodzinom dróg wyjścia z trudnej sytuacji poprzez udział w terapii odwykowej, terapii dla sprawców przemocy domowej, możliwości podjęcia działań w ramach procedury NK	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie NML Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	- utrzymanie liczby osób korzystających ze wsparcia specjalistów na poziomie 5 rocznie - zmniejszenie liczby procedury NK A z 33 do 30 rocznie - utrzymanie liczby procedur NK zakończonych na skutek ustania przemocy 20 rocznie - utrzymanie liczby sprawców przemocy biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych na poziomie 2 osób rocznie - utrzymanie liczby sprawców przemocy biorących udział w programach psychologiczno-terapeutycznych na poziomie 2 osób rocznie - utrzymanie liczby osób biorących udział w spotkaniach dla osób doznających przemocy domowej na poziomie 30 rocznie
10	Kierowanie dzieci na obozy i kolonie (pracownicy socjalni przeprowadzą rekrutację na kolonie i obozy organizowane przez Kuratorium	2024-2026	Kuratorium oświaty, OPS Gminy NML z/s w Mszanowie,	- utrzymanie liczby dzieci uczestniczących w koloniach/obozach na poziomie 5 rocznie

11	Podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia dziecka	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie, Pracownicy socjalni, Policja	- utrzymanie liczby interwencji podjętych przez pracowników socjalnych na poziomie 0 - utrzymanie liczby dzieci zabezpieczonych przez pracowników socjalnych na poziomie 0 - zmniejszenie liczby interwencji podjęta przez policjantów po godzinach pracy OPS Gminy NML z/s w Mszanowie do 5 rocznie,
12	Dążenie do reintegracji rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie, Pracownicy socjalni, asystent rodziny, kuratorzy zawodowi i społeczni	- utrzymanie liczb rodzin biologicznych współpracujących z asystentem rodziny na poziomie 1 rocznie
13	Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	2024-2026	Gmina Nowe Miasto Lubawski, OPS Gminy NML z/s w Mszanowie	- pozostawienie na tym samym poziomie liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które Gmina jest zobowiązana do partycypowania w kosztach na poziomie 15 rocznie
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny				
14	Wsparcie rodzin posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (np. stypendia szkolne, dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych)	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie	- utrzymanie liczby rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego na poziomie 18 rocznie - utrzymanie liczby rodzin korzystających z pomocy finansowej przyznanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej na poziomie 150 rocznie - utrzymanie liczby świadczeń rodzinnych na poziomie 6.000 świadczeń rocznie - utrzymanie liczby dzieci korzystających ze stypendium na poziomie

15	Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie	- utrzymanie liczby dzieci i młodzieży korzystających z pomocy w formie gorącego posiłku w szkole na poziomie 120 dzieci rocznie
16	Przystępowanie do rządowych programów wspierania rodziny	2024-2026	Gmina NML, OPS Gminy NML z/s w Mszanowie, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	- utrzymanie liczby programów do których przystąpiła Gmina NML na poziomie 1 rocznie
17	Zapewnienie środków na realizację zadania dotyczącego wspierania rodziny na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie	2024-2026	Gmina NML, OPS Gminy NML z/s w Mszanowie,	- utrzymanie liczby opracowania Projektu Budżetu na realizację zadań na poziomie 1 rocznie
Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin				
18	Przydzielenie asystenta rodziny zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie,	- zwiększenie liczby rodzin objętych wsparciem asystenta („Za życiem”) z 0 do 1 rocznie
19	Objęcie wsparciem materialnym rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością	2024-2026	OPS Gminy NML z/s w Mszanowie	- utrzymanie liczby rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000,00 zł na poziomie 1 rocznie

VIII. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 -2026 mogą być środki finansowe pochodzące:

1. z budżetu gminy,
2. z budżetu państwa,
3. ze środków unijnych,

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

IX. Beneficjenci Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie

1. Rodziny z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym jak i również rodzin, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i

nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

2. Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym.
3. Instytucje oraz zatrudnieni w nich pracownicy działający na rzecz rodzin (jako beneficjenci pośredni).

X. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie Gminy Nowe Miasto Lubawskie

1. Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie
2. Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Nowe Miasto Lubawskie
3. Urząd Gminy Nowe Miasto Lubawskie
4. Gminne Centrum Kultury w Mszanowie
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie
6. Referat Oświaty w Gminie Nowe Miasto Lubawskie
7. Szkoła Podstawowa w Skarlinie
8. Szkoła Podstawowa w Radomnie
9. Zespół Szkół w Bratianie
10. Szkoła Podstawowa w Jamielniku
11. Społeczna Szkoła Podstawowa w Tylicach
12. Biblioteki Publiczne
13. Stowarzyszenia

Działania na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi powinny mieć charakter zarówno finansowy jak i niefinansowy i być oparte między innymi na działaniach specjalistów, w tym asystentów rodziny, pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, terapeutów i innych specjalistów, z którymi zostanie nawiązana współpraca. Współpraca instytucji oraz organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania rodzin i dzieci, pozwoli wykorzystać w pełni potencjał gminy na rzecz pomocy rodzinom mającym trudności opiekuńczo – wychowawcze. Istotnym elementem prowadzonych działań jest również stałe podnoszenie kompetencji specjalistów.

XI. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie przy współpracy:

- ✓ Policji
- ✓ Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim
- ✓ Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego w Nowym Mieście Lubawskim Wydziału Rodzinnego

- ✓ Organizacji pozarządowych
- ✓ Placówek oświatowych, kulturalnych i służby zdrowia
- ✓ Placówek wsparcia dziennego.

W realizacji swoich działań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet.

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

XII. Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Monitoring Programu pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji, planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas realizowanych. Sprawozdanie z realizacji Programu i osiągniętych efektów będzie integralną częścią rocznego sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie

XIII. Spodziewane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 -2026

1. Stworzenie dla 100% zatrudnionych asystentów rodziny możliwości do podnoszenia kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie,
2. U 40% rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zauważą się poprawę ich funkcjonowania (lepsze relacje w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony rodziców edukacją dzieci ich stanem zdrowia),
3. Zabezpieczenie 100% środków niezbędnych do partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
4. O 20% zmniejszenie liczby rodzin i liczby dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny
5. Utrzymanie liczby rodzin, na poziomie 100% do roku poprzedniego, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny
6. Zmniejszenie o 20 % liczby rodzin objętych monitoringiem pracownika socjalnego,
7. Utrzymanie na poziomie 100% liczby rodzin pozostających w monitoringu po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny,
8. Zmniejszenie o 20% liczby rodzin sądownie zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny,
9. Utrzymanie na poziomie 100% sporządzonych opinii o rodzinie biologicznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej
10. Zmniejszenie o 25% liczby wszczętych procedur Niebieska Karta

11. Utrzymanie 100% liczby zamkniętych procedur Niebieska Karta, w stosunku do roku ubiegłego, na skutek zakończenia przemocy domowej
12. Zapewnienie dla 100% sprawców przemocy możliwości wzięcia udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych
13. Zabezpieczenie 100% środków niezbędnych do wsparcia rodzin posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (stypendia, dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego)
14. Zabezpieczenie 100% środków niezbędnych do objęcia wsparciem materialnym rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością.

XIV. Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024- 2026

1. Niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną, który ma na celu poprawę ich funkcjonowania w środowisku.
2. Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadania może uniemożliwić w pełnym zakresie asystentom rodziny podnoszenie swoich kwalifikacji, jak również uniemożliwi zatrudnienie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, radcę prawnego), którzy swoimi działaniami mieliby wesprzeć pracę asystenta rodziny. Należy mieć świadomość, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg nowych zadań nie zabezpieczając środków finansowych na ich realizację.
3. Wzrost liczby rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi może skutkować wzrostem liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.
4. Wzrost liczby postanowień sądowych zobowiązujących rodzinę do pracy z asystentem rodziny.
5. Wzrost liczby wszczętych procedur „Niebieska Karta”.
6. Niechęć sprawców przemocy domowej do współpracy i udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych.
7. Niechęć osób doznających przemocy domowej do opracowania wspólnie z grupą diagnostyczno-pomocową, indywidualnego planu pomocy rodzinie.
8. Brak wystarczających środków finansowych niezbędnych do wsparcia rodzin posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia społecznego na wypłatę stypendiów, dodatków mieszkaniowych, pomoc udzielonej w ramach ustawy o pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego).

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Głównym celem Programu jest wspieranie rodzin zamieszkujących teren Gminy Nowe Miasto Lubawskie w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rodziny otrzymają pomoc poprzez

- 1)Wsparcie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej
- 2)Przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych
- 3)Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodzin
- 4)Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych

Poprzez realizację programu zwiększą się możliwości rozwojowe rodziny i jej zdolności do przewycięzania braków poprzez wspieranie i poprawę jej funkcjonowania przy ścisłej współpracy, samorządu, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się rodziną.

Program wskazuje działania ukierunkowane na wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak również działania profilaktyczne i prorodzinne, których celem jest zapobieganie marginalizacji oraz społecznemu wykluczeniu. Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.